

ještě nějakého zvláštního spolupůsobení, by k dohodě o kupu také skutečně došlo. Nutnost takového zvláštního spolupůsobení strany v souzeném sporu ani netvrdily. Jinak na rozsahu sprostředkovatelské činnosti vůbec nezáleží a nárok na provisi takto vzniklý již seznámením stran, jež pak samy kup mezi sebou ujednají, nezaniká tím, že sprostředkovatele k ujednání smlouvy nepřibraly. Nic na tom nezáleží, že mezi seznámením stran a ujednáním koupě byla vsunuta nějaká — v souzeném případě ostatně dosti nepatrná, jen asi dvouměsíční — doba a činnost jiného sprostředkovatele. O této činnosti ani žalovaný sám netvrdí, že byla nějak zvlášť účinnou neb způsobitou, odkliditi kupitelovy pochybnosti o vhodnosti prodáváného domu, které pochyby odkliditi žalobce nebyl s to. Samostatným zjednáním smlouvy se již vyvinutá činnost žalobcova nestala pro ujednání smlouvy bezcennou a nebyl její účinek zmařen. Žalobci byla tím jen odňata možnost dalšího vybudování zahájené činnosti. Právem žalobce ukazuje také k postupu žalované strany, jež, doptávajíc se svým zmocněncem inž. D-em po stavu a výsledku jeho sprostředkovatelské činnosti, v rozporu se zásadami slušnosti a důvěry v poctivém styku obchodním zamlčela, jak plyne i z vlastního jejího přednesu, že se chystá pokračovati ve vyjednávání o koupi domu s právě onou stranou, s níž žalobce iednání zahájil. Tímto svým postupem vyloučil žalovaný žalobce z možnosti dalšího spolupůsobení v zájmu uskutečnění smlouvy a nemůže mu proto právem odepíratí slíbenou odměnu, odvoláváje se na to, že žalobcova činnost — seznámení stran — k uskutečnění kupní smlouvy nevedla. Činnost žalobcova stačila již sama o sobě, by k zjednání smlouvy vedla, a když podle názoru žalovaného k tomu nevedla, stalo se to jen postupem žalovaného, pokud se tkne postupem zmocněnce žalovaného, jenž z toho nemůže kořistiti. Proto byla žalobci zažalovaná provise změnou nižších rozsudků přisouzena.

Čís. 6908.

Pojistník (proti ručení za škodu) není povinen, by nechal platiti proti sobě smír, uzavřený pojišťovnou bez jeho vědomí a svolení s poškozeným.

Jednání bez příkazu ve smyslu §u 1037, druhá věta, obč. zák., nepředpokládá, že bylo nutným.

(Rozh. ze dne 16. března 1927, Rv I 1252/26.)

Žalovaný majitel osobního automobilu byl pojištěn u žalující pojišťovací společnosti proti následkům zákonného ručení za poranění, usmrcení nebo jiné uškození na zdraví lidí a za poškození cizích věcí a zvířat. Žalovaný měl přispěti pojišťovně na náhradu deseti procenty. Při jízdě automobilu žalovaného splašil se kuň panství Č-ova a zlomil si nohu, následkem čehož domáhala se správa panství na žalovaném náhradu 6.000 Kč. Žalující pojišťovací společnost jednala se správou panství a uzavřela s ní, aniž by byla žalovaného k jednání přibrala,

smír, dle něhož zaplatila správě panství 3.000 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující společnost na žalovanám zaplacení 10% vyplacené náhrady s příslušenstvím, celkem 378 Kč. *Procesní soud* první stolice uznal podle žaloby, *odvolací soud* žalobu zamítl. *Důvody*: Pojišťovací smlouvou o povinném ručení nevzcházejí právní vztahy mezi pojišťovací společností a poškozeným, pročež není pojišťovací společnost sama o sobě oprávněna, by nárok poškozené třetí osoby bezprostředně a samostatně zapravila. Oprávnění, zaplatiti poškozené třetí osobě náhradu, příslušející podle smlouvy pojištění, jest pojistiteli (pojišťovací společnosti) vzhledem k platnosti již nabytému §u 128 poj. zák. ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. vyhraženo jen pro ten případ, že o tom pojistníka dříve zpravil, a sahá toto oprávnění pojistitelovo k placení jen potud, pokud jest pojistník zavázán třetímu k placení. Z tohoto ustanovení zákona plyne, že má býti pojistník včas zpraven o vyjednávání o smír a že mu má býti dána příležitost, by se účastnil a uplatnil své námitky proti náhradním nárokům poškozené třetí osoby, a že pojistník nemusí nechatí proti sobě platiti smír, uzavřený bez jeho vědomí a souhlasu pojišťovací společnosti s poškozenou třetí osobou. Žalující pojišťovací společnost není proto oprávněna, domáhati se na žalovaném 10% náhrady, již smluvila svémocně s poškozenou třetí osobou.

Žalobkyně nemůže se odvolávati na jednatelství bez příkazu již proto, ježto k tomu podle uvedeného předpisu zákona neměla oprávnění, ježto se na žalovaném takového oprávnění nedomáhala, ježto takové jednatelství nebylo nutným a ježto s ohledem na nejistotu náhradního nároku správy panství nebylo ani jasno, že jednatelství bylo obstaráno k převážnému prospěchu žalovaného (§§ 1035—1036 obč. zák.). Žalující pojišťovací společnost musí proto sama nésti následky svého svémocného jednání.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozsoudil.

Důvody:

Dovolání, uplatňujícímú dovolací důvody čís. 2 a 4 §u 503 c. ř. s. nelze upříti oprávněnost. Dovolací soud sdílí ovšem názor odvolacího soudu, že žalovaný pojistník není povinen, uznati smír, ujednaný mezi žalující společností a správou Č-ova panství, a poukazuje v tomto směru na správné důvody napadeného rozsudku a na §§ 2. a 8. všeobecných pojišťovacích podmínek, z nichž je zřejmo, že při mimosoudním rozřešení otázky, zda a v jaké výši pojistníkův závazek vůči třetí osobě je po právu, nelze se obejít bez spolupůsobení pojistníkov. Miní-li žalující společnost, že nelze spravedlivě od ní žádati, by co do 90% nastalé škody vedla nákladný spor jen proto, že pojistník hájí názor, že není práv z 10% této škody, jelikož jí nezavinil, brojí proti smluvnímu závazku, který na sebe vzala v §u 8, odst. 5 všeobecných pojišťovacích podmínek, jímž odporuje také její názor, že k ujednání smíru se správou Č-ova panství souhlasu žalovaného nebylo potřebí. Vzhledem k usta-

novení §u 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, že pro posouzení pojišťovacího poměru jsou jediné směrodatnými tyto podmínky a pojistníkův návrh, tvrdí dovolatelka marně, že v nepatrných případech je obvyklým, ujednati smíry bez pojistníkovou souhlasu. Za tohoto stavu věci je lhostejno, zdali dovolatelka škodu, tvrzenou správou Č-ova panství uznala anebo jen vzhledem k riziku sporu ujednala smír co do částky 3.000 Kč a lhostejno, že se v tomto sporu nejedná přímo o případ, který má na mysli § 128 poj. ř.

Jinak má se věc, pokud jde o žalobní důvod ve smyslu §u 1037 obč. zák. Odvolací soud zamítl žalobu, jelikož dovolatelka k ujednání sporného smíru žalovaným nebyla zmocněna, jelikož se o toto zmocnění neucházela a jelikož její jednání bez příkazu nebylo nutným. S tímto názorem nelze souhlasiti. Jelikož nejde o jednání bez příkazu ve smyslu §u 1036 obč. zák., nelze jako předpoklad žalobního nároku žádati, že toto jednání bylo nutným. Podle §u 1037 obč. zák. nevadí tomuto nároku ani okolnost, že jednatel bez příkazu neměl souhlasu osoby, v jejíž prospěch bylo jednáno, a že se o tento souhlas neucházel, stačí, když jednatel bez příkazu prokáže, že jednání předsevzal k jasnému a převládajícímu prospěchu druhého. Že dovolatelka svémocně obstarala cizí záležitost, vyplývá již z toho, že jde o část škody, která pojistkou není kryta. Nižší soudy zodpověděly otázku, zdali sporný smír byl ujednan k jasnému a převládajícímu prospěchu žalovaného pouze na základě obsahu trestních spisů a to soud první stolice kladně a odvolací soud záporně. Dovolací soud považuje tento úsudek nižších soudů za předčasný a má za to, že při řešení této otázky nelze se obejít bez provedení dalších důkazů nabízených v tomto směru oběma stranami. Právnem uplatňuje dovolatelka v tomto směru vadu odvolacího řízení ve smyslu čís. 2 §u 503 c. ř. s., jelikož důkazy jí nabízené nebyly provedeny.

Čís. 6909.

Žaloba podle §u 37 ex. ř. jest přípustna též proti exekuci na peněžitě pohledávky.

(Rozh. ze dne 16. března 1927, Rv II 119/27.)

Žalobce domáhal se nepřipustnosti exekuce, vedené žalovaným na peněžitou pohledávku, tvrdě, že nabyl pohledávky od dlužníka postupem. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka je názoru, že odvolací soud neprávem řešil kladně otázku, zda lze pohledávky vůbec vybavovati. Leč otázka ta byla řešena správně. § 37 ex. ř. všeobecně uvádí, že lze vznést odpor proti exekuci, tvrdí-li osoba třetí, že ku předmětu exekucí dotčenému, k jeho